

Motion till riksdagen 2024/25:2436

av **Laila Naraghi m.fl. (S)**

Minnesmonument över folkmordet i Srebrenica

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga att upprätta ett minnesmonument för offren för folkmordet i Srebrenica och krigen på Balkan och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Krigen på Balkan kom att prägla större delen av 90-talet. Under de här åren fylldes nyhetssändningarna av rapporter om människor på flykt, om bomber och död.

Krigen på Balkan märktes tydligt också i Sverige. Vi fick nya skolkamrater och nya grannar. Många flydde hit.

Vi som gick i skolan då fick inte alltid veta så mycket om vad våra nya skolkamrater hade gått igenom. Men i efterhand har bilden klarnat av vad som egentligen hände.

Varje krig under den perioden, varje slag, varje dag, bär historier som hämtade från den värsta mardröm.

Den 11 juli 1995 inleddes folkmordet i Srebrenica där cirka 8 000 människor mördades. Offren var främst bosniska muslimer och förövarna bosnienserbisk militär och andra serbiska och bosnienserbiska styrkor.

Det som skedde följde ett välkänt mönster: våldtäkter, avskurna halsar på spädbarn och ett urskillningslöst dödande. Män och kvinnor separerades. Männen fördes till ödsliga platser där de ställdes upp, sköts och skyfflades ned i massgravar. Vissa begravdes levande.

Folkmordet utfördes organiserat, systematiskt och metodiskt. Syftet var etnisk rensning. Det kunde ha förhindrats. Men omvärlden avstod. Den nederländska styrka som hade fått FN:s uppdrag att försvara Srebrenica var liten och lätt beväpnad, och fick inte det flygunderstöd den bad om.

Många är de svenskar som har nära och kära som dödades i Srebrenica. Det var det första folkmordet i Europa sedan andra världskriget. Många är också de svenskar som har nära och kära som dödades i andra våldsdåd under 1990-talets krig på Balkan.

Därför bör Sverige överväga att uppföra ett minnesmonument över offren, både för att hedra dem och för att ge en plats åt alla de anhöriga som förlorade sina älskade där eller i andra illdåd under krigen på Balkan.

Folkmordet i Srebrenica har blivit en symbol för krigen på Balkan och för de yttersta konsekvenserna av rasism och nationalism: den etniska rensningen.

Försoning är svårt men nödvändigt. Länderna på Balkan har tagit flera steg framåt även om mycket återstår. EU spelar en avgörande roll och integrationen med EU är en positiv kraft.

En viktig del i varje försoningsprocess är ansvarsutkrävande. Det har främst skett vid Tribunalen för krigsförbrytelser i det forna Jugoslavien, i Haag men även på andra håll. I Nederländerna ledde den internationella insatsens misslyckande till att regeringen avgick 2002.

En annan viktig del av varje försoningsprocess är att också ge plats för sorgen och för minnet av det som skett. Därför är minnesmonument viktiga – för anhöriga, men även för oss andra. Som en ständig påminnelse om rasismens och nationalismens illdåd.

Laila Naraghi (S)

Denis Begic (S)

Dzenan Cisija (S)